

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТОДИ ЗБОРУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДАНИХ

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Нечітайло Ірина Сергіївна

Вища освіта: спеціальність - соціологія; кваліфікація – соціолог, викладач соціологічних дисциплін

Науковий ступень: доктор соціологічних наук (спеціальність 22.00.04 – Спеціальні та галузеві соціології)

Вчене звання: професор

Досвід роботи: 20 повних років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- участь у 8 дослідницьких проектах (з використанням якісних і кількісних методів збору даних), в тому числі 3 – міжнародних;
- visitor researcher Program, Люксембург, Люксембурзький інститут соціально-економічних досліджень (листопад 2022-березень 2023);
- наукове стажування від Школи Соціальних та поведінкових наук, за сприянням World Association for the Support of the Scientists (м. Відень, Австрія). Сертифікат №SBS/21/47UA Загальна кількість годин – 180 (6 кредитів ЄКТС).
- стажування у Сковородинівській академії молодих учених (Харківський національний педагогічний університет ім. Г.Г. Сковороди, жовтень-листопад 2021 р., м. Харків) (180 годин)
- авторка 5 тематичних публікацій;
- Учасниця міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Телефон(и):	+380962919923 +380635970114	Електронна пошта:	nechit@ukr.net	дистанційна підтримка:	Moodle Google Classroom
-------------	--------------------------------	-------------------	----------------	------------------------	-------------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування базових знань про методи соціологічного дослідження та загальних уявлень про застосування цих методів на практиці
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестові завдання
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин семінарських; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	робота з рекомендованими літературними джерелами, вчасна і якісна підготовка до семінарських занять, висока активність під час аудиторної роботи, дотримання принципів академічної доброчесності
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді;</p> <p>ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;</p> <p>СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій;</p> <p>СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів;</p> <p>СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження;</p> <p>СК10. Здатність здійснювати соціологічний супровід управління соціально-економічними процесами, в тому числі в сфері соціального захисту</p>	Програмні результати навчання	<p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності;</p> <p>РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження;</p> <p>РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів;</p> <p>РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців. РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога;</p> <p>РН12. Складати та реалізовувати програми та проекти з налагодження зав'язків з громадськістю</p>
-----------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Тема 1. Поняття соціального факту	СЗ 1	Тема 1. Поняття соціального факту	Самостійна робота	<p>За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити, що є «фактуальною основою» соціологічного знання; - трактувати факти як елементарні компоненти системи знання. Вміти наводити приклади фактів як: а) поведінки індивідів або соціальних спільнот; б) продуктів людської діяльності (матеріальні або духовні); в) вербальних дій людей (судження, думки, погляди тощо); - навести приклади статистичних фактів; - навести приклади соціальних фактів.
Лекція 2	Тема 2. Теорія і парадигма соціологічного дослідження. Методологія соціологічного	СЗ 2	Тема 2. Теорія і парадигма соціологічного дослідження. Методологія соціологічного		<p>За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - трактувати термін «парадигма»; - трактувати термін «теорія»;

	дослідження. Методи, техніка і процедури соціологічного дослідження		дослідження. Методи, техніка і процедури соціологічного дослідження		- трактувати термін «методологія» - розрізняти терміни «метод», «методика», «техніка», «процедура»
Лекція 3.	Тема 3. Сутність і структура процесу соціологічного дослідження	С3 3	Тема 3. Сутність і структура процесу соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - характеризувати дослідження як специфічний вид соціальної діяльності, спрямований на збільшення нового знання. - розділяти «теоретичне» й «емпіричне» в соціологічному дослідженні, бачити логіку співвідношення. - характеризувати методологічні функції теорії в соціологічному дослідженні; - визначати тенденції і проблеми розвитку конкретно-соціологічних досліджень на сучасному етапі.
Лекція 4.	Тема 4. Вимірювання соціальних характеристик у соціологічному дослідженні (основні шкали та їх типи)	С4	Тема 4. Вимірювання соціальних характеристик у соціологічному дослідженні (основні шкали та їх типи)		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - характеризувати вимірювання як процедуру порівняння об'єкта дослідження зі створеним емпіричним еталоном. - трактувати термін «шкала»; - характеризувати основні типи шкал, які використовуються соціологами для вимірювання соціальних характеристик об'єктів (номінальна; номінальна з сумісними альтернативами; порядкова (рангова); метрична).
Лекція 5.	Тема 5. Якість емпіричного дослідження	С5	Тема 5. Якість емпіричного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - визначати термін «якість» (в контексті науково-дослідної діяльності); - визначати основні принципи якості соціологічного дослідження; - визначати основні помилки у дослідженні, які негативно позначаються на його якості.
Лекція 6.	Тема 6. Програма соціологічного дослідження	С6	Тема 6. Програма соціологічного дослідження		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - характеризувати програму соціологічного дослідження як документ, який детально розкриває досліджувану (проблемну) ситуацію і процедуру її дослідження. - визначати структуру програми соціологічного дослідження. - визначати актуальність, мету, предмет, об'єкт соціологічного дослідження.
Лекція 7	Тема 7. Розрахунок і побудова вибіркової	С7	Тема 7. Розрахунок і побудова вибіркової		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - визначати генеральну сукупність (явищ, об'єктів, одиниць

	сукупності		сукупності		досліджуваного об'єкта тощо, стосовно яких досліджується проблема); - визначати вибірку сукупність.
Лекція 8.	Тема 8. Інструментарій соціологічного дослідження: основні вимоги до змісту та структури	C8	Тема 8. Інструментарій соціологічного дослідження: основні вимоги до змісту та структури		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - трактувати термін «інструментарій соціологічного дослідження»; - формулювати основні вимоги до змісту інструментарію соціологічного дослідження.
Лекція 9	Тема 9. Типологія соціологічних досліджень	C9	Тема 9. Типологія соціологічних досліджень		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - класифікувати конкретно-соціологічні дослідження (за предметом, за метою визначення динаміки розвитку об'єкта, за методом дослідження, за умовами дослідження, за отриманими знаннями, за роллю в науці, за масштабом об'єкта); - обґрунтовувати вибір того чи іншого типу соціологічного дослідження.
Лекція 10	Тема 10. Якісні та кількісні стратегії в соціологічному дослідженні	C10	Тема 10. Якісні та кількісні стратегії в соціологічному дослідженні	Самостійна робота	За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - розуміти, що таке «якісна стратегія соціологічного дослідження»; - розуміти, що таке «кількісна стратегія соціологічного дослідження»; - обґрунтовувати вибір тієї чи іншої стратегії соціологічного дослідження.
Лекція 11	Тема 11. Опитування в соціологічному дослідженні	C11	Тема 11. Опитування в соціологічному дослідженні		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - характеризувати опитування як найбільш уживаний метод збору соціальної інформації; - розрізняти загальні та вибірккові опитування.
Лекція 12	Тема 12. Основні якісні методи збору соціологічної інформації	C12	Тема 12. Основні якісні методи збору соціологічної інформації		За результатами роботи з основною та допоміжною літературою, а також з лекційним матеріалом: - характеризувати особливості використання методу аналізу документів; - характеризувати особливості використання методу спостереження; - характеризувати особливості використання методу глибоких інтерв'ю; - характеризувати особливості використання методу експерименту; - характеризувати особливості використання методу фокусованих групових інтерв'ю; - характеризувати особливості використання (авто)біографічного методу.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с.
2. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М. Пічі [Ю.Ф. Пачковський, О.І. Пташник-Сердюк, С. А. Щудло]. Львів : Нвий світ – 2000, 2018 р. 658 с.
3. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред. Н. Костенко, Л. Скакової. Київ: Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с.

Методичне забезпечення

1. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ : Наукова думка, 1996.
2. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / За ред. В.І. Воловича. Київ :Укр. центр духовної культури, 1998.
3. Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.